

ساختار سازمان بنادر و دریانوردی در مراحل اجرایی قرار گرفته است که در جمع‌بندی مطالعات صورت گرفته بر ضرورت تأسیس نهاد متولی واحد و فرابخشی مدیریت مناطق ساحلی به دلیل مسائل چند بعدی و منافع متضاد بخش‌های مختلف در سواحل و دریا، تأکید گردیده است. در واقع، چشم‌انداز اصلی طرح مدیریت سواحل کشور، بر اساس تحقق اهداف در سه محور حفاظت، پایداری و مدیریت یکپارچه از طریق تأسیس نهادی مستقل در کشور تدوین گردیده است تا ضمن رونق بازرگانی و تجارت ساحلی، حمل و نقل و ترانزیت، توسعه صنعتی و غیر صنعتی، گردشگری، توسعه اجتماعات محلی، امنیت ساحلی و سایر موارد مشابه و با رعایت اصول توسعه پایدار، مناطق ساحلی به مناطق توسعه یافته و فعال اقتصادی کشور تبدیل گردند. بر این اساس ستاد مرکزی سازمان پیشنهادی با چهار بخش شامل حوزه مدیریت عالی، مدیریت مناطق ساحلی، مدیریت پشتیبانی ویژه و مدیریت پشتیبانی عمومی با عملکرد ماتریسی پیشنهاد گردیده است. سازمان و ساختار اجرایی مدیریت یکپارچه در استانهای ساحلی نیز به لحاظ تصمیم‌گیری و اجرا مقید به تصمیمات، ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی ستاد مرکزی می‌باشند.

رئیس انجمن مهندسی دریایی ایران در جمع‌بندی موارد ذکر شده، درخواست کرده است موضوع تأسیس سازمان توسعه مناطق ساحلی و بازرگری در طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی با رویکرد کاهش نقش تصدی‌گری و تقویت نقش تنظیم‌گری دولت و تغییر سلسله مراتب تصمیم‌گیری «از بالا به پایین» به «از پایین به بالا» از طریق توانمند سازی نهادهای اجتماعی اقتصادی محلی مطابق با الگوهای روز و کارآمد توسعه فضایی مناطق ساحلی دنیا مدنظر رئیس‌جمهور قرار گیر د. در پایان نامه انجمن مهندسی دریایی ایران آمادگی خود را جهت ارائه توضیحات تکمیلی در ارتباط با خطوط مبنا و راهنمای تدوین برنامه جامع توسعه دریا محور به رئیس‌جمهور اعلام کرده است.

اجرائی کردن طرح

های توسعه‌ای مانند

طرح توسعه سواحل

مُکران می تواند کشور

راه به سمت و سوی

توسعه دریامحور

سوق دهد و امکان

اسکان جمعیت قابل

توجهی را در مرزهای

ساحلی میسر کند.

سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌های بخش خصوصی است.

در این راستا ۲۷ نقطه در نوار ساحلی کشور برای ساخت شهر و شهرک های جدید شناسایی شد. این مناطق که با اهداف ارتقای اقتصاد دریا محور، پتروشیمی، مولد کشاورزی و هدایت جمعیت به نوار جنوبی انتخاب شده‌اند، باید با الگو و معماری جدید بر مبنای زیست ایرانی-اسلامی شکل گرفته و دارای ظرفیت مناسب در حوزه اشتغال، اقتصاد و سکونتگاه با کیفیت باشند تا استقبال از آنها طبق برنامه‌ریزی انجام شود.

در همین راستا، ۲۰ دی‌ماه ۱۴۰۲ تصمیمات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران با موضوع امکان‌سنجی احداث و توسعه سکونتگاه‌های جدید ساحلی در استان‌های جنوبی به استانداران استان‌های سیستان و بلوچستان، خوزستان، هرمزگان و بوشهر ابلاغ شد.

اکنون و در نخستین گام، ساخت شهر جدید خلیج فارس در زمینی به وسعت ۲۰هزار هکتار در شهر بندرعباس در دستور کار شرکت عمران شهرهای جدید قرار گرفته است که رویکردی بین المللی داشته و همه مباحث فرهنگی، هویت‌بخشی، دانش بنیانی و هوشمندسازی را در خود جای داده است.

روز ۱۲ بهمن ۱۴۰۲ عملیات اجرایی فاز نخست ۲ شهر جدید ساحلی خلیج فارس و مَکُران مرکزی به ظرفیت ۱۰هزار واحد با حضور «امرداد بذپاش» وزیر راه و شهرسازی و جمعی از مسوولان در بندرعباس آغاز شد.

شهرهای جدید ساحلی خلیج فارس و مَکُران مرکزی، به عنوان شهرهای پیشبر از مجموعه ۲۷ نقطه شهرهای جدید ساحلی جنوب کشور با کارکردهای مبتنی بر اقتصاد دریاپه هستند.

در همین راستا ناصر رضایی، معاون توسعه و شهرسازی شرکت عمران شهرهای جدید گفت و گویی داشته است با عنوان « سکونتگاه‌های ساحلی ۲۷ گانه، دروازه‌های ورودی کشور در کنار سواحل» که در شماره بعدی روزنامه دریایی سرآمد به آن می‌پردازیم.

موجب استهلاک انرژی ایجاد شده در نتیجه ابلاغ سیاست های کلی توسعه دریا محور گردیده و نتایج مطلوبی را به همراه نخواهد داشت.
۲- به عنوان راه حل موثر پیشنهاد می گردد نتایج مطالعات صورت گرفته در چارچوب طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی مدنظر قرار گیرند. موضوع در سال ۱۳۷۴ طی برگزاری کارگاه تخصصی بین المللی در جابهار مطرح شد. پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان بنادر و دریانوردی از جمله نهادهایی بودند که هر یک به نحوی طی سال های گذشته به موضوع مدیریت مناطق ساحلی توجه نموده اند. آخرین بار و به دنبال طرح موضوع مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی در سازمان بنادر و دریانوردی، کمیته نمایندگان تام الاختیار حقوقی ارگانهای دریایی فعالیت خود را آغاز نمود و در نهایت، تهیه طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور زیر نظر این کمیته به مشاوران خصوصی واگذار شد. این طرح در سال ۱۳۸۲ با مشارکت ۱۲ مشاور با سابقه داخلی و دو مشاور شناخته شده بین المللی و تعداد کثیری از کارشناسان بخش های دولتی و دانشگاهی آغاز و پس از عبور از مراحل ۳گانه مطالعاتی در سال ۱۳۸۹ به تصویب شورای عالی معماری و شهرسازی رسید.

۳- در حال حاضر طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی در حالی در

مسیر رسیدن به چشم انداز مشترک و هم افزایی در مجموعه نهادهای های تاثیر گذار مرتبط با سواحل و دریاها مطرح می باشد. در این ارتباط موارد ذیل به استحضار می رسد:
۱- بررسی های صورت گرفته توسط انجمن مهندسی دریایی ایران از طریق پایش تحولات سال های اخیر نشان می دهد که رویکردهای متفاوت در اسناد بالا دستی دلیل اصلی بروز چند پارگی در میان نهادهای اصلی و تشکیل ۳ مرکز موازی در حوزه سیاست گذاری های توسعه دریا محور گردیده است. به صورتیکه، شورای عالی صنایع دریایی مطابق با ماده ۹ قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی، به منظور تمرکز سیاستگذاری و ایجاد هماهنگی لازم در جهت بهره گیری کامل از ظرفیتهای کشور در بخش صنایع دریایی و امور دریایی، تشکیل گردیده است. از سوی دیگر، در سند تحول مردمی، تشکیل شورای دریایی با محوریت سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد شده است و همچنین، در جمعبندی اولیه کارگروه اجرایی سازی سیاست های کلی توسعه دریا محور ذیل دفتر معاون محترم اول رئیس جمهور، ستاد ملی اجرایی سازی سیاستهای توسعه دریا محور با مرکزیت وزارت راه و شهر سازی توصیه گردیده است. چنین شرایطی موجب گردیده است تا جلسات هم اندیشی برای تدوین برنامه جامع توسعه دریا محور با اثربخشی کم و با رویکردهای متفاوت تشکیل گردند. پیش بینی می گردد، ادامه چنین روندی

تاسیس سازمان توسعه مناطق ساحلی کشور یک ضرورت است

پیشنهادسه گانه انجمن مهندسی دریایی

ایران به رئیس قوه مجریه کشور

گروه اقتصاددریامحور – رئیس انجمن مهندسی دریایی ایران طی نامه ای به رئیس‌جمهور، ضمن طرح موضوع ضرورت تأسیس سازمان توسعه مناطق ساحلی، تغییر رویکرد در سلسله مراتب تصمیم‌گیری دولت به «از پایین به بالا» همراه با توانمند سازی نهادهای اقتصادی اجتماعی محلی را درخواست نمود.

حسن رضا صفری رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسی دریایی ایران، با ارسال نامه ای به ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، تأسیس سازمان توسعه مناطق ساحلی کشور را درخواست کرد. رونوشت این نامه به دفتر مقام معظم رهبری، دکتر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین محسنی اژه ای، رئیس قوه قضائیه و دکتر جبلی، رئیس سازمان صدا و سیما ارسال شده است.

در متنی که انجمن مهندسی دریایی ایران در اختیار روزنامه دریایی سرآمد گذاشته آمده که در رئیس انجمن در این نامه آورده است: همان‌طورکه مستحضرید، بهره برداری از منابع دریاها و سواحل به دنبال قرار گرفتن مقوله اقتصاد دریا محور به عنوان یکی از موضوعات کلیدی برنامه هفتم توسعه اقتصادی کشور و همچنین ابلاغ سیاست های کلی توسعه دریا محور وارد مرحله جدیدی گردیده است. با این حال، موضوع سیاست گذاری یکپارچه در حوزه حکمرانی دریا همچنان به‌ه عنوان یک چالش اصلی در

سرنوشت ۲۷ سکونتگاه ساحلی ایران چه می‌شود؟

اقتصاد گزارش می‌دهد

غفلت تاریخی در جمعیت‌پذیری خط ساحلی جنوب

چرا فقط دو درصد جمعیت کشور در مجاورت دریا ساکن‌اند؟

یکی از بندهای ۹ گانه این سیاست ها به موضوع توسعه فعالیت‌های اقتصادی دریامحور و ایجاد قطب‌های توسعه دریایی پیشران در سواحل، جزایر و پس‌کرانه‌ها اشار و تأکید کرده است

در این راستا می‌بایست به گونه‌ای عمل شود که نرخ رشد اقتصادی در حوزه فعالیت‌های دریامحور (اقتصاد دریامحور) طی ۱۰ سال همواره دست‌کم ۲ برابر نرخ رشد اقتصادی کشور باشد و تسهیل و توسعه سرمایه‌گذاری و مشارکت داخلی و خارجی با ایجاد زیرساخت‌های لازم نرم افزاری و سخت افزاری (حقوقی، اقتصادی، زیربنایی و امنیتی) صورت پذیرد.

در همین راستا «تدوین طرح جامع توسعه دریامحور با پهنه‌بندی دریا، کرانه و پس‌کرانه و تعیین سهم و جغرافیای جمعیت، تجارت، صنعت، کشاورزی و گردشگری، به‌ویژه در سواحل و جزایر جنوب و بالاخص سواحل مکران با تأکید بر هویت ایرانی –اسلامی طی حداکثر یک سال پس از ابلاغ سیاست»

همانطور که می‌دانید مناطق ساحلی بستر فعالیت‌های عظیم اقتصادی و اجتماعی است. به گونه ای که حدود دو سوم جمعیت جهان در محدوده ۶۰ کیلومتری حاشیه دریاها استقرار یافته‌اند و بیش از ۸۰ درصد از شهرهای بزرگ جهان که امروزه به عنوان قطب‌های تجاری شناخته می‌شوند، در مناطق ساحلی قرار دارند.

کارشناسان معتقدند به ازای ایجاد یک شغل در بخشی اقتصاد دریایی، چهار شغل جانبی ایجاد می‌شود. این درحالی است که بیشترین فعالیت در عرصه های و سواحل آبی کشورمان در محدوده‌های شهری و روستایی مربوط به تأسیسات بندری و نظامی است که این فعالیت‌ها فقط پنج درصد سواحل را به خود اختصاص داده و ۹۵ درصد ظرفیت ساحلی کشورمان، بدون استفاده باقی مانده است.

این مناطق با برخورداری از اهمیت ژئواستراتژیک و ژئواکونومیک در مقیاس جهانی و منطقه‌ای، به عنوان یکی از مهم‌ترین نواحی ارزشمند

گروه توسعه دریا – امید اسماعیلی – در حال حاضر دو درصد جمعیت کشور در خط ساحلی و مجاورت دریا ساکن هستند، این در حالی است که در کشورهای دارای مرز دریایی تا ۸۰درصد جمعیت آن‌ها در سواحل مستقرند. نمونه این استقرار را می‌توان در کشورهای جنوب خلیج فارس مشاهده کرد که عمده جمعیت آن‌ها در شهرها و بنادر حاشیه دریا سکونت دارند. در حالی که به نسبت خط ساحلی جنوب خلیج فارس، خط شمالی آن جمعیت قابل ملاحظه ای را در خود جای نداده است. در برنامه ششم توسعه کشور بر استقرار جمعیت در ساحل خلیج فارس و دریای عمان تأکید زیادی شد و طبق این برنامه باید جمعیت ساحل جنوب از یک میلیون و نیم به بیش از ۶ میلیون نفر –چیزی حدود ۵ برابر –می رسید که میسر نشد. استقرار جمعیت در هر منطقه ای نیازمند ایجاد زیرساخت هایی است که زیست پذیری آن را ممکن کند. بنابراین استقرار جمعیت در سواحل خلیج فارس و دریای عمان کشور نیازمند توسعه آن مناطق از طریق ایجاد زیرساخت های لازم از جمله تأسیسات آب شیرین کن (با توجه به کاهش منابع آبی در مناطق مرکزی کشور) و تأسیسات زیربنایی و روبنایی شهری و استقرار صنایع مختلف به ویژه صنایع آب بر و ... می باشد. بنابراین، اجرایی کردن طرح های توسعه ای مانند طرح توسعه سواحل مَکُران می تواند کشور را به سمت و سوی توسعه دریامحور سوق دهد و امکان اسکان جمعیت قابل توجهی را در مرزهای ساحلی میسر کند.

ساخت سکونتگاه‌های ساحلی در ۲۷ نقطه از کشور در شورای برنامه‌ریزی چهار استان ساحلی کشور یعنی هرمزگان، بوشهر، خوزستان و سیستان و بلوچستان مصوبه شده تا با احداث این سکونتگاه‌ها در هم‌پیوندی با استان‌های بدون ساحل، گامی در جهت تحقق اقتصاد دریامحور باشد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی شانزدهم آبان ماه امسال در اجرای بند یک اصل یکصد و دهم قانون اساسی و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی توسعه دریامحور را برای اقدام به رو‌سای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ کردند.